

**«ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ»**

**РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ**

**БАСҚАРМАСЫНЫҢ
ҚАУЛЫСЫ**

2016 жылғы 31 тамыз

Алматы қаласы

**РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ**

**«НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
ПРАВЛЕНИЯ**

№ 209

город Алматы

**Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі мен банктер,
сондай-ақ банк операцияларының
жекелеген түрлерін жүзеге
асыратын ұйымдар арасындағы
корреспонденттік қатынастарды
белгілеу қағидаларын бекіту
туралы**

Қазақстан Республикасының Әділет
министрлігінде 2016 жылғы 18
қазанда № 14336 тіркелген

(2018.27.08. берілген өзгерістер мен толықтырулармен)

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 Қаулысымен тақырыбы жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 Қаулысымен (бұр.ред.қара); 2018.27.08. № 182 Қаулысымен (бұр.ред.қара) кіріспе жаңа редакцияда

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Мемлекеттік статистика туралы» 2010 жылғы 19 наурыздағы, «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» 2016 жылғы 26 шілдедегі Қазақстан Республикасының зандарына сәйкес, Қазақстан Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасында корреспонденттік қатынастар орнату мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 Қаулысымен 1-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасындағы корреспонденттік қатынастарды орнату қағидалары бекітілсін.

2. Осы қаулыға қосымшаға сәйкес тізбе бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы қаулысының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының кейбір қаулыларының құрылымдық элементтерінің күші жойылды деп танылсын.

3. Төлем жүйелері департаменті (Ашықбеков Е.Т.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік [тіркеуді](#);

2) осы қаулыны «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына;

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде»Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға;

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің мемлекеттік тізіліміне, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізуге жіберуді;

3) осы қаулы ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды қамтамасыз етсін.

4. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар (Терентьев А.Л.) осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

5. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ғ.О. Пірматовқа жүктелсін.

6. Осы қаулы алғашқы ресми [жарияланған](#) күнінен кейін күнтізбелік он күн өткеннен соң қолданысқа енгізіледі.

Ұлттық Банк Төрағасы

Д. Ақышев

**Күші жойылды деп танылған Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасы
қаулысының, сондай-ақ
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының кейбір қаулыларының
құрылымдық элементтерінің
тізбесі**

1. «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасында корреспонденттік қатынастарды орнату қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы № 14 [қаулысы](#) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9247 тіркелген, 2014 жылғы 1 сәуірде «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған).

2. «Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 27 тамыздағы № 168 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9796 тіркелген, 2014 жылғы 12 қарашада «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) бекітілген өзгерістер мен толықтырулар енгізілетін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері тізбесінің [21-тармағы](#).

3. «Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне Қазақстан Республикасында кәсіпкерлік қызмет үшін жағдайды түбегейлі жақсарту мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 25 ақпандағы № 28 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10715 тіркелген, 2015 жылғы 6 мамырда «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) бекітілген Қазақстан Республикасында кәсіпкерлік қызмет үшін жағдайды түбегейлі жақсарту мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының өзгерістер енгізілетін нормативтік құқықтық актілері тізбесінің [14-тармағы](#).

4. «Банкаралық ақша аударымдары жүйесінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту және «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасында корреспонденттік қатынастарды орнату қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы № 14 қаулысына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 259 қаулысының (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізілімінде № 13078 тіркелген, 2016 жылғы 14 наурызда «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) [2-тармағы](#).

Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
2016 жылғы 31 тамыздағы
№ 209 [қаулысымен](#)
бекітілген

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) тақырыбы жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасында корреспонденттік қатынастар орнату қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) (бұр.ред.қара); 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) (бұр.ред.қара) 1-тармақ жаңа редакцияда

1. Осы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасындағы корреспонденттік қатынастарды орнату қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) 1999 жылғы 1 шілдедегі Қазақстан Республикасының [Азаматтық кодексіне](#) (Ерекше бөлім) (бұдан әрі - Азаматтық кодекс), 2017 жылғы 25 желтоқсандағы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының [Кодексіне](#) (бұдан әрі - Салық кодексі), «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы (бұдан әрі - Банктер және банк қызметі туралы заң), «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» 2009 жылғы 28 тамыздағы (бұдан әрі - КЖТҚҚ туралы заң), «Мемлекеттік статистика туралы» 2010 жылғы 19 наурыздағы, «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» 2016 жылғы 26 шілдедегі (бұдан әрі - Төлемдер және төлем жүйелері туралы заң), Қазақстан Республикасының [заңдарында](#), Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілеріне және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі - Ұлттық Банк) нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді және Ұлттық Банкте банктердің, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың (бұдан әрі - банктік емес ұйымдар) ұлттық және шетел валютасында корреспонденттік шоттарын ашу, жүргізу және жабу тәртібін айқындайды.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) 2-тармақ өзгертілді (бұр.ред.қара)

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер (банктік емес ұйымдар) арасында корреспонденттік қатынастарды белгілеу тәртібіне Ұлттық Банкте корреспонденттік шотты ашу, жүргізу және жабу кіреді.

Корреспонденттік шоттар Ұлттық Банк пен банктің (банктік емес ұйымның) арасында корреспонденттік шот шарты жасалғаннан кейін ашылады. Корреспонденттік шоттар ұлттық валютада да, сондай-ақ шетел валютасында да ашылады және жүргізіледі. Корреспонденттік шот шарты банк (банктік емес ұйым) банктің (банктік емес ұйымның) уәкілетті адамдары қол қойған, еркін нысанда ұсынылған жазбаша өтініштің (бұдан әрі - өтініш) негізінде ұсынылған шартқа (оның ішінде шартқа өзгерістерге және (немесе) толықтыруларға) тұтастай қосылу арқылы ғана талаптарын қабылдай алатын қосылу шарты болып табылады.

Корреспонденттік шот шартына сәйкес Ұлттық Банк банктің (банктік емес ұйымның) пайдасына келіп түскен ақшаны қабылдауға, банкке (банктік емес ұйымға) немесе үшінші тұлғаларға тиісті ақша сомаларын аудару туралы олардың өкімдерін орындауға, ұлттық валютада қолма-қол ақшаны қабылдауды және беруді жүзеге асыруға және корреспонденттік шот шартында көзделген басқа да қызметтерді көрсетуге міндеттенеді.

3. Қағидалар Ұлттық Банктің бухгалтерлік есеп позицияларын көрсететін баланстық шоттарына, баланс шоттың құрамдас бөліктері болып табылатын жеке шоттарға (қосалқы позицияларға), оның ішінде несие шоттарына қолданылмайды.

4. Қағидаларда Төлемдер және төлем жүйелері туралы [заңда](#), Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7960 тіркелген «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банктік сәйкестендіру кодтарын беруі, пайдалануы және күшін жоюы, сондай-ақ банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың кодтарын және банктер, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар филиалдарының кодтарын беру және күшін жою, олардың құрылымдары, Банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың анықтамалығын қалыптастыру және жүргізу туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 тамыздағы № 236 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банктік сәйкестендіру кодтарын беруі, пайдалануы және күшін жоюы, сондай-ақ банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың кодтарын және банктер, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар филиалдарының кодтарын беру және күшін жою, олардың құрылымдары, Банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың анықтамалығын қалыптастыру және жүргізу туралы [нұсқаулықта](#) (бұдан әрі - № 236 нұсқаулық) көзделген ұғымдар пайдаланылады.

5. Банк (банктік емес ұйым) Ұлттық Банкте корреспонденттік шотты ашу үшін ұсынған өтінішті және құжаттарды қарау толық құжаттар топтамасы ұсынылған күнінен бастап бір ай ішінде жүзеге асырылады.

Банк (банктік емес ұйымдар) деректемелері (банктің (банктік емес ұйымның) атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі) өзгерген кезде он жұмыс күні ішінде бұл туралы Ұлттық Банкке растау құжаттарын қоса бере отырып, жазбаша хабарлайды.

Корреспонденттік шотты ашуға ұсынылған құжаттар Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкес келмеген кезде Ұлттық Банк оларды қайтару себептерін көрсете отырып қайтарады.

2-тарау. Ұлттық Банкте корреспонденттік шот ашу тәртібі

1-параграф. Қазақстан Республикасының резидент банкіне корреспонденттік шот ашу

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 6-тармақ өзгертілді ([бұр.ред.қара](#))

6. Қазақстан Республикасының резидент банкі корреспонденттік шот ашу үшін Ұлттық Банкке Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14422 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 207 қаулысымен бекітілген Клиенттердің банктік шоттарын ашу, жүргізу және жабу [қағидаларында](#) (бұдан әрі - № 207 қағидалар) көзделген құжаттарды, сондай-ақ мынадай құжаттарды ұсынады:

1) Ұлттық Банк Төрағасының атына валюта түрін көрсете отырып, корреспонденттік шотты ашуға еркін нысандағы өтініш;

- 2) заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтама;
- 3) адамдарға корреспонденттік шот бойынша операциялар жасауға өкілеттіктер беруге негіз болған құжаттар.

7. Қазақстан Республикасының резидент банкі корреспонденттік шот шартына қосылғаннан кейін Ұлттық Банк оған жеке сәйкестендіру кодын, банктік сәйкестендіру кодын және банк кодын тағайындайды. Банктік сәйкестендіру коды және банк коды № 236 [нұсқаулыққа](#) сәйкес тағайындалады.

8. Қазақстан Республикасының резидент банкі Ұлттық Банкте корреспонденттік шоттың ашылу күнінен кейін он жұмыс күні ішінде операторы Ұлттық Банк болып табылатын төлем жүйелерінің (бұдан әрі - төлем жүйелері) қатысушысы мәртебесін алу үшін Ұлттық Банкпен төлем жүйесіне қатысу туралы шарт (бұдан әрі - қатысу туралы шарт) және «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» республикалық мемлекеттік кәсіпорнымен (бұдан әрі - Орталық) төлемдік және ақпараттық хабарламаларды өңдеу және беру туралы шарт (бұдан әрі - жүйеде қызмет көрсету туралы шарт) жасайды.

2-параграф. Шет мемлекеттің орталық (ұлттық) банкіне корреспонденттік шот ашу

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 9-тармақ өзгертілді ([бұр.ред.қара](#))

9. Шет мемлекеттің орталық (ұлттық) банкі корреспонденттік шот ашу үшін Ұлттық Банкке № 207 [қағидаларда](#) көзделген құжаттарды, сондай-ақ Ұлттық Банк Төрағасының атына валюта түрін көрсете отырып, корреспонденттік шот ашуға еркін нысанда өтініш ұсынады.

Қол қою үлгілері мен мөр таңбасы бар құжатты (қол қою үлгілері мен мөр таңбасы бар альбомды) онда төлем құжаттарына уәкілетті адамдардың тегі, аты және әкесінің аты (бар болған кезде), көрсетілген адамдардың қол қою үлгілерінің, сондай-ақ мөр таңбасының болу талабымен еркін нысанда ұсынуға жол беріледі.

10. Шет мемлекеттің орталық (ұлттық) банкі корреспонденттік шот шартына қосылғаннан кейін Ұлттық Банк оған жеке сәйкестендіру кодын тағайындайды.

Шет мемлекеттің орталық (ұлттық) банкінің төлем жүйелерінің қатысушысы мәртебесін алуға өтініші бойынша Ұлттық Банк оған банк кодын, сондай-ақ банктік сәйкестендіру кодын тағайындайды не шет мемлекеттің орталық (ұлттық) банкі ол № 236 [нұсқаулықтың](#) талаптарына сәйкес Банктер анықтамалығына қосылғаннан кейін ISO (International Organization for Standardization) 9362: Bank Identifier Code халықаралық стандартына сәйкес тағайындалған банктік сәйкестендіру кодын пайдаланды.

3-параграф. Қазақстан Республикасының резидент емес банкіне (банктік емес ұйымына) корреспонденттік шот ашу

11. Қазақстан Республикасының резидент емес банкіне (банктік емес ұйымына) Ұлттық Банкте корреспонденттік шот ашу мынадай жағдайлардың бірінде жүзеге асырылады:

- 1) олардың талаптарға сәйкес Ұлттық Банкте корреспонденттік шотты ашу талап етілетін мемлекетаралық, үкіметаралық және өзге де халықаралық деңгейдегі бағдарламаларға қатысуы;

- 2) Қазақстан Республикасының резиденті емес елдің орталық (ұлттық) банкінің Ұлттық Банкте корреспонденттік шотты ашу туралы өтініш беруі.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен \(бұр.ред.қара\)](#); 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен \(бұр.ред.қара\)](#) 12-тармақ өзгертілді

12. Қазақстан Республикасының резидент емес банкі (банктік емес ұйымы) корреспонденттік шотты ашу үшін Ұлттық Банкке № 207 қағидаларда көзделген құжаттарды, сондай-ақ мынадай құжаттарды ұсынады:

1) Ұлттық Банк Төрағасының атына валюта түрін көрсете отырып, корреспонденттік шотты ашуға еркін нысандағы өтініш;

2) құрылтай құжаттары не жүзеге асырылатын қызмет түрі туралы ақпарат қамтылған құжаттар (келісімдер);

3) сауда тізілімінен үзінді көшірменің түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі не резидент емес заңды тұлғаны тіркеген орган, тіркеу нөмірі, тіркелген күні мен орны туралы ақпарат қамтылған, қазақ немесе орыс тіліне аудармамен куәландырылған және, қажет болған жағдайда, жария етілген не апостильдендірілген осындай сипаттағы басқа құжат;

4) резидент емес елдің уәкілетті органы банктік операцияларды жүргізуге берген лицензияның нотариат куәландырған көшірмесі, не лицензия алусыз банктік операцияларды жүргізуге құқығын растайтын өзге құжаттар;

5) қол қою үлгілері бар құжатты (қол қою үлгілері бар альбомды) онда төлем құжаттарына уәкілетті адамдардың тегі, аты және әкесінің аты (бар болған кезде), көрсетілген адамдардың қол қою үлгілерінің болу талабымен еркін нысанда ұсынуға жол беріледі;

6) бар болса, резидент еместі салық төлеуші ретінде тіркеу туралы тіркеу куәлігінің көшірмесі.

Егер осы тармақтың бірінші бөлігінің 2), 3), 4) және 5) тармақшаларында көрсетілген құжаттар шет тілінде жасалған болса, Қазақстан Республикасының резидент емес банкі (банктік емес ұйымы) Ұлттық Банкке олардың нотариат куәландырған қазақ және орыс тіліне аудармаларын ұсынады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 13-тармақ өзгертілді (бұр.ред.қара)

13. Қазақстан Республикасының резидент емес банкі (банктік емес ұйымы) корреспонденттік шот шартына қосылғаннан кейін Ұлттық Банк жеке сәйкестендіру кодын тағайындайды.

Қазақстан Республикасының резидент емес банкінің (банктік емес ұйымының) төлем жүйелерінің қатысушысы мәртебесін алуға өтініші бойынша Ұлттық Банк банктік сәйкестендіру кодын тағайындайды не Қазақстан Республикасының резидент емес банкі (банктік емес ұйымы) ол № 236 [нұсқаулықтың](#) талаптарына сәйкес Банктер анықтамалығына қосылғаннан кейін ISO (International Organization for Standardization) 9362: Bank Identifier Code халықаралық стандартына сәйкес тағайындалған банктік сәйкестендіру кодын пайдаланды.

Ұлттық Банк Қазақстан Республикасының резидент емес банкінің (банктік емес ұйымының) өтініші бойынша № 236 нұсқаулықта көзделген тәртіппен банк кодын береді.

14. Корреспонденттік шотты ұлттық валютада ашқан Қазақстан Республикасының резидент емес банкі (банктік емес ұйымы) төлем жүйелерінің қатысушысы мәртебесін алу үшін Ұлттық Банкпен қатысу туралы шарт және Орталықпен жүйеде қызмет көрсету туралы шарт жасайды.

4-параграф. Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйымына корреспонденттік шот ашу

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 15-тармақ өзгертілді (бұр.ред.қара)

15. Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйымы ұлттық валютадағы корреспонденттік шотты ашу үшін Ұлттық Банкке № 207 [қағидаларда](#) көзделген құжаттарды, сондай-ақ мынадай құжаттар ұсынады:

1) Ұлттық Банк Төрағасының атына ұлттық валютада корреспонденттік шот ашуға еркін нысандағы өтініш;

2) заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтама;

3) жарғы немесе жарғының нотариат куәландырған көшірмесі не клиенттің қызметті үлгі жарғы негізінде жүзеге асыруы фактісін растайтын құжат;

4) уәкілетті адамдарға корреспонденттік шот бойынша операциялар жасауға өкілеттіктер беруге негіз болған құжаттар;

5) төлем жүйесіне қосылу қажеттігінің негіздемесі, онда мынадай ақпарат қамтылады:

банкаралық ақша аудару жүйесі арқылы жүргізілетін операциялардың болжанатын саны және көлемі (бір айда);

жүзеге асыру үшін төлем жүйесіне қосылуды қажет ететін операциялардың тізбесі;

банктік емес ұйымның болжанатын клиенттер саны;

банктік емес ұйымда қолданылатын ақпаратты рұқсат етілмеген кіруден қорғаудың ұйымдастырушылық және бағдарламалық-техникалық шаралардың сипаттамасы;

банктік емес ұйым пайдаланатын бағдарламалық-техникалық құралдардың және телекоммуникация желілерінің сипаттамасы.

16. Банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау бойынша операциялар жүргізуге лицензиясы бар Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйымға, егер ол банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды қайта санау, сұрыптау, орау, сақтау, сондай-ақ оларды банктерге және банктердің тапсырмалары бойынша клиенттерге беру жөніндегі қызметті қоса атқарған кезде, корреспонденттік шот ашуға жол беріледі.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 17-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

17. Ұлттық Банкте шетел валютасында корреспонденттік шотты ашу үшін Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйымы № 207 [қағидаларда](#) және Қағидалардың [15-тармағының 1\), 2\), 3\) және 4\) тармақшаларында](#) көзделген құжаттарды ұсынады.

18. Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйымы корреспонденттік шот шартына қосылғаннан кейін Ұлттық Банк оған жеке сәйкестендіру кодын, банктік сәйкестендіру кодын және банк кодын тағайындайды. Банктік сәйкестендіру коды мен банк коды № 236 [нұсқаулыққа](#) сәйкес тағайындалады.

19. Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйымы төлем жүйесінің қатысушысы мәртебесін алу үшін корреспонденттік шотты ұлттық валютада ашады және Ұлттық Банкте корреспонденттік шот ашылған күнінен бастап бір айдың ішінде Ұлттық Банкпен қатысу туралы шарт және Орталықпен жүйеде қызмет көрсету туралы шарт жасайды.

Осы тармақта көзделген мерзімде төлем жүйелерінің қатысушысы мәртебесін алмаған кезде, Ұлттық Банк Қазақстан Республикасының резидент банктік емес ұйыммен корреспонденттік шот шартын бұзады.

5-параграф. Ұлттық Банктің еншілес ұйымы болып табылатын банктік емес ұйымға корреспонденттік шот ашу

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 20-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

20. Ұлттық Банктің еншілес ұйымы болып табылатын банктік емес ұйым (бұдан әрі - еншілес ұйым) корреспонденттік шотты ұлттық және шетел валютасында ашу үшін Ұлттық Банкке № 207 [қағидаларда](#) және Қағидалардың [15-тармағының 1\), 2\), 3\) және 4\) тармақшаларында](#) көзделген құжаттарды ұсынады.

21. Еншілес ұйым корреспонденттік шот шартына қосылғаннан кейін Ұлттық Банк оған жеке сәйкестендіру кодын, банктік сәйкестендіру кодын және банк кодын тағайындайды. Банктік сәйкестендіру коды мен банк коды № 236 [нұсқаулыққа](#) сәйкес тағайындалады.

6-параграф. Ұлттық Банкте корреспонденттік шот ашуға қойылатын жалпы талаптар

22. Корреспонденттік шоттар ашу кезінде Қағидаларда көзделген құжаттардан басқа Ұлттық Банкке КЖТҚҚ туралы [заңға](#) сәйкес банктен (банктік емес ұйымнан) қосымша құжаттар алуға рұқсат беріледі.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) (бұр.ред.қара); 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) (бұр.ред.қара) 23-тармақ жаңа редакцияда

23. Банк (банктік емес ұйым) Ұлттық Банкте екінші және келесі корреспонденттік шоттарды ашқан кезде көрсетілген шоттарды ашу сәтінде Ұлттық Банкке бұрын ұсынылған құжаттарда өзгерістер болмаған жағдайда, № 207 [қағидаларда](#) көзделген нысан бойынша қол қою үлгілері бар құжатты қоспағанда, Қағидаларда көзделген құжаттарды қайта тапсыру талап етілмейді.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) 24-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

24. Ұлттық Банк Қазақстан Республикасының резидент емес банктердің корреспонденттік шоттарын қоспағанда, банкке (банктік емес ұйымға) корреспонденттік шотты ашу күнінен кейінгі бір жұмыс күнінен кешіктірмей өз құзыреті шегінде салықтардың және төлемдердің түсуін қамтамасыз етуді, Қазақстан Республикасындағы кедендік реттеуді, Қазақстан Республикасының заңнамасымен осы органның қарауына жатқызылған қылмыстық және әкімшілік құқық бұзушылықтардың алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру жөніндегі өкілеттіктерді жүзеге асыратын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де өкілеттіктерді орындайтын мемлекеттік органға (бұдан әрі - мемлекеттік кіріс органы) хабарламаларды кепілдікпен жеткізуді қамтамасыз ететін телекоммуникация желісі арқылы сәйкестендіру нөмірін көрсете отырып, аталған шоттарды ашу туралы хабарлайды.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 25-тармақ өзгертілді (бұр.ред.қара)

25. Корреспонденттік шот шарты, Ұлттық Банктің корреспонденттік шот ашу туралы мемлекеттік кіріс органына хабарламасының көшірмесі, сондай-ақ банк (банктік емес ұйым) корреспонденттік шот ашуға ұсынған құжаттар әрбір банк (банктік емес ұйым) бойынша арнайы ашылған іс қағазына (бұдан әрі - Іс қағазы) тігіледі және сақталады. Банк (банктік емес ұйым) төлем жүйелерінің қатысушысы мәртебесін алған жағдайда, Іс қағазына қатысу туралы шарттың және жүйеде қызмет көрсету туралы шарттың көшірмелері де салынады.

Банктің (банктік емес ұйымның) Іс қағазында сондай-ақ бұрын ұсынылған және өзгертілген қағаздар сақталады, оларға жауапты қызметкердің тегін, атын әкесінің атын (ол бар болса) және қолтаңбасын көрсете отырып, «ауыстырылды» деген белгі қойылады. № 207 [қағидаларда](#) көзделген нысан бойынша қол қою үлгілері және мөр таңбасы бар өзгертілген құжаттар айкастырылып сызылады және оларға жаңа құжаттардың деректемелері көрсетіле отырып, ауыстырылғандығы туралы белгі қойылады.

3-тарау. Ұлттық Банкте корреспонденттік шотты жүргізу

1-параграф. Банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотын жүргізу бойынша жалпы талаптар

26. Ұлттық Банк банктің (банктік емес ұйымның) Ұлттық Банктегі корреспонденттік шоттағы ақшасын кедергісіз басқару құқығын қамтамасыз етеді және корреспонденттік шот шартына сәйкес ондағы қалдық сомасы шегінде төлемдер және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асырады.

Корреспонденттік шотты басқару құқығына өкілеттіктер құрылтай құжаттарының не басшылардың бұйрықтары, корреспонденттік шотты басқару немесе корреспонденттік шот бойынша операциялар жасау құқығына сенімхаттың не осындай өкілеттіктер беруге негіз болған өзге де құжаттардың негізінде беріледі.

27. Банктің (банктік емес ұйымның) ақшасын олардың келісімінсіз алып алу, сондай-ақ банктің (банктік емес ұйымның) Ұлттық Банкте корреспонденттік шоттағы ақшаны басқаруға құқықтарын шектеу [Азаматтық кодексте](#), [Салық кодексінде](#), КЖТҚҚ туралы [заңда](#) және (немесе) банк (банктік емес ұйым) мен Ұлттық Банктің арасында жасалған корреспонденттік шот шарында көзделген жағдайларда жасалады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 28-тармақ жаңа редакцияда ([бұр.ред.қара](#))

28. Банк (банктік емес ұйым) Ұлттық Банкке Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14419 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 208 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақшасыз төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыру [қағидаларында](#) (бұдан әрі - № 208 қағидалар) және корреспонденттік шот шартында көзделген тәртіппен орындау үшін төлем құжаттарын ұсынады.

29. Банк (банктік емес ұйым) төлем құжатын Ұлттық Банкке берген кезде Ұлттық Банкке өзінің ақшасын төлем құжатында көрсетілген тұлғаның пайдасына аударуға өкілеттік береді.

30. Банк (банктік емес ұйым) ұлттық валютадағы электрондық құжаттарды Ұлттық Банкке Орталықтың төлем жүйелерінде пайдаланылатын форматта жібереді, шетел валютасындағы электрондық төлем құжаттарын - халықаралық жүйелердің талаптарына сәйкес келетін форматтарда жібереді.

31. Төлем құжатын орындаудан бас тартқан кезде Ұлттық Банк банкті (банктік емес ұйымды) Төлемдер және төлем жүйелері туралы [заңда](#) көзделген мерзімдерде себебін көрсете отырып, бас тарту туралы хабарлайды.

32. Банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотына қойылатын және Ұлттық Банкке келіп түсетін төлем талаптары, инкассалық өкімдер тиісті тіркеу журналдарында тіркеледі.

33. Инкассалық өкімді кері қайтарып алу, сондай-ақ инкассалық өкімді орындауды тоқтата тұру осы инкассалық өкімнің деректемелері көрсетілген нұсқауды кері қайтарып алу туралы өкімнің негізінде жүргізіледі.

Нұсқауды орындауды тоқтата тұру немесе нұсқауды кері қайтарып алу Ұлттық Банк оны орындағанға дейін жүргізіледі.

34. Ұлттық Банк банктің (банктік емес ұйымның) нұсқауларын және үшінші тұлғалардың талаптарын Төлемдер және төлем жүйелері туралы [заңда](#), [Салық кодексінде](#) және КЖТҚҚ туралы [заңда](#) белгіленген мерзімдерде орындайды.

35. Рұқсат етілмеген төлемдерден қорғау мақсатында Ұлттық Банк қорғау іс-қимылдары рәсімдерін әзірлейді және қолданады. Қорғау іс-қимылдарының элементтері ретінде уәкілетті адамның (адамдардың) қолтаңбасы, оның ішінде электрондық-цифрлық қолтаңбасы, мөрлер (бар болса), алгоритмдер, кодтар (цифрлық, әріптік, символдарды қолдана отырып, және аралас), сәйкестендіруші сөздер немесе сәйкестендіру кодтары, шифрлау, биометриялық деректер немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де тәсілдер пайдаланылады.

Ұлттық Банк, банк (банктік емес ұйым) корреспонденттік шот шартына сәйкес қорғау іс-қимылдары рәсімдерін сақтайды және осы рәсімдерді қолдану және өткізу тәртібі туралы мәліметтердің сақталуын қамтамасыз етеді.

36. Ұлттық Банк банктің (банктік емес ұйымның) өтініші негізінде банкаралық ақша аудару жүйесінде төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын аяқтау мақсатында Ұлттық Банк пен банктің (банктік емес ұйымның) арасында жасалатын шарттың негізінде кері сату шартымен бағалы қағаздарды сатып алу бойынша мәмілелер жасау арқылы банкке (банктік емес ұйымға) қосымша өтімділік береді.

37. Операциялық күн аяқталғаннан кейін Ұлттық Банк банктің (банктік емес ұйымның) ақшасын қабылдау (есепке алу), алып алу (есептен шығару) бойынша жасалған операциялар бойынша корреспонденттік шоттан үзінді көшірмені жасайды, ол банкке (банктік емес ұйымға) Ұлттық Банктің операциялық күн кестесінде (бұдан әрі - Операциялық күн кестесі) белгіленген уақытта беріледі.

38. Корреспонденттік шот шартына сәйкес банк (банктік емес ұйым) Ұлттық Банктен алынатын үзінді көшірмелер бойынша Ұлттық Банктегі корреспонденттік шот бойынша көрсетілген, өзінің ішкі корреспонденттік шоты бойынша жүргізілген төлемдер сомаларының дұрыс көрсетілуіне күн сайын бақылауды жүзеге асырады.

39. ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) алып тасталды (*бұр.ред.қара*)

40. ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) алып тасталды (*бұр.ред.қара*)

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) 40-1-тармақпен толықтырылды

40-1. Ұлттық Банк корреспонденттік шотқа орындалмаған талаптарды орындамай, мүлікті иеленуді уақытша шектеу туралы актілерді, уәкілетті мемлекеттік органдардың немесе лауазымды тұлғалардың банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шоты бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы шешімдерін және (немесе) нұсқауларын, сондай-ақ банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шоты жабылған кезде банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында тұрған ақшаға тыйым салу туралы актілерді Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда, № 207 қағидаларда және Қағидаларда айқындалған тәртіппен қайтарады.

2 параграф. Консервация режиміндегі Қазақстан Республикасының резидент банкінің корреспонденттік шотын жүргізу

41. Уәкілетті мемлекеттік орган немесе уақытша әкімшілік (банкті уақытша басқарушы) шектеу қойған банктің бұрын қабылданған міндеттемелері бойынша банктің корреспонденттік шотына төлем талаптары қойылған кезде, осы құжаттарды орындау мерзімі көрсетілген тұлғалардың банктің қызметін шектеу туралы шешімнің күшін жойғанға дейін тоқтатыла тұрады.

42. Орындау мерзімі тоқтатыла тұрған төлем тапсырмалары Ұлттық Банкте сақталады және баланстан тыс есепте есепке алынады.

Осы төлем құжаттарын баланстан тыс шотқа кіріске алған кезде Ұлттық Банк келесі жұмыс күнінен кешіктірмей нұсқаудың жөнелтушісіне (бастамашысына) және уақытша әкімшілікке (уақытша басқарушыға) тиісті хабарлама жібереді.

43. Баланстан тыс шоттағы төлем тапсырмаларын орындау банктің корреспонденттік шотында ақша жеткілікті болған кезде олардың келіп түсу ретімен (күнтізбелік кезектілік) жүргізіледі.

Банктің корреспонденттік шотында ақша жеткіліксіз болған кезде баланстан тыс шоттан есептен шығарылған төлем тапсырмаларын орындау үшін осы төлем тапсырмалары «Белгісіз мерзімдерде орындалуға тиіс орындалмаған нұсқаулар» картотекасына (бұдан әрі - картотека) келесі төлемін және (немесе) ақша аударымын жасау үшін корреспонденттік шотқа ақша сомасы келіп түскенге дейін орналастырылады. Төлем тапсырмалары картотекада олар картотекаға орналастырылған күнінен бастап бір жыл бойы сақталады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 Қаулысымен 44-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

44. Банктің корреспонденттік шотына ұсынылатын инкассалық өкімдер Азаматтық кодексте, [Салық кодексінде](#), Банктер және банк қызметі туралы заңда, Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда, «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» 2010 жылғы 2 сәуірдегі Қазақстан Республикасының [Заңында](#) және № 208 [қағидаларда](#) белгіленген тәртіппен орындалады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 Қаулысымен 45-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

45. Картотекадағы төлем құжаттарын орындау Азаматтық кодексте, [Салық кодексінде](#), Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда көзделген кезектілікпен және № 208 [қағидаларда](#) белгіленген тәртіппен жүргізіледі. Бір кезекке жататын төлем құжаттарын орындау олардың Ұлттық Банкке келіп түскен мерзімі бойынша кезектілікпен жүргізіледі.

46. Банктің қаржылық ахуалының сауықтырылуына және уәкілетті мемлекеттік органның және банктің уақытша әкімшілігінің (банктің уақытша басқарушысының) банктің қызметін шектеу туралы шешімінің күшін жоюға байланысты оның консервациясы тоқтатылғаннан кейін:

1) банктің корреспонденттік шоты бойынша ақша жеткілікті болған кезде бірінші кезекте мемлекеттік кірістер органдарының салық берешегі сомаларын өндіріп алуға инкассалық өкімдері орындалады. Банктің корреспонденттік шотына қойылған өзге талаптарды орындау банктің корреспонденттік шотына олардың қойылу ретімен күнтізбелік кезектілікпен орындалады және олар баланстан тыс шоттан есептен шығарылады;

2) банктің корреспонденттік шоты бойынша ақша жеткіліксіз болған кезде қойылған талаптарды орындау [Азаматтық кодексте](#) көзделген кезектілікпен орындалады.

47. Банкті мәжбүрлеп тарату туралы соттың шешімі бойынша тарату комиссиясы тағайындалған кезде картотекадағы және баланстан тыс шоттағы төлем құжаттары қабылдау-өткізу актісі бойынша тарату комиссиясына тапсырылады және бір мезгілде тиісті баланстан тыс шоттардан есептен шығарылады.

3-параграф. Банк операцияларын жүргізуге лицензиясынан айырылған Қазақстан Республикасының резидент банкінің корреспонденттік шотын жүргізу

48. Банкті банк операцияларын жүргізуге лицензиясынан айырған кезде Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9711 тіркелген, «Банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының уақытша әкімшілігін (уақытша басқарушысын) тағайындау және олардың өкілеттіктері қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 16 шілдедегі № 147 қаулысымен бекітілген

Банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының уақытша әкімшілігін (уақытша басқарушысын) тағайындау және олардың өкілеттіктері [қағидаларында](#) (бұдан әрі - № 147 қағидалар) көзделген, Ұлттық Банк арқылы және банкке келіп түскен ақшаны есепке алумен жүзеге асырылатын шығыстарға байланысты жағдайларды қоспағанда, банктің корреспонденттік шоты бойынша төлем жүйелері арқылы жүзеге асырылатын шығыс операциялары тоқтатылады. Картотекаға орналастырылған, оның ішінде ішінара орындалған төлем құжаттарын орындау тоқтатыла тұрады.

49. № 147 [қағидаларда](#) көзделген шығыстарға байланысты төлем тапсырмаларын қоспағанда, банктің бұрын қабылданған міндеттемелер бойынша төлем талаптары орындалмайды және баланстан тыс шотта есепке алынады.

50. Банк операцияларын жүргізуге лицензиясынан айырылғаннан кейін корреспонденттік шотқа қойылған инкассалық өкімдер орындалмайды және баланстан тыс шотта есепке алынады.

51. Төлем құжаттарын баланстан тыс шотқа кіріске алған кезде Ұлттық Банк келесі жұмыс күнінен кешіктірмей нұсқаудың жөнелтушісіне (бастамашысына) тиісті хабарлама жібереді. Ұлттық Банк ай сайын уақытша әкімшілікке (уақытша басқарушыға) есепке қабылданған банктің корреспонденттік шотына ұсынылған төлем құжаттары туралы мәліметтерді ұсынады.

52. Банкті мәжбүрлеп тарату туралы соттың шешімі бойынша тарату комиссиясы тағайындалған кезде картотекадағы және баланстан тыс шоттағы төлем құжаттары қабылдау-өткізу актісі бойынша тарату комиссиясына тапсырылады және бір мезгілде тиісті баланстан тыс шоттардан есептен шығарылады.

4-параграф. Қазақстан Республикасының резидент-банкінің корреспонденттік шотын оны қайта құрылымдау кезеңінде жүргізу

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 53-тармақ өзгертілді (бұр.ред.қара)

53. Ұлттық Банк банкті қайта құрылымдау туралы заңды күшіне енген сот шешімінің көшірмесін алғаннан кейін бұрын ұсынылған төлем талаптарын және сот орындаушыларының атқарушылық құжаттары бойынша, оның ішінде ішінара орындалған инкассалық өкімдерін орындау тоқтатыла тұрады және банкке тоқтатыла тұрған төлем талаптарының және инкассалық өкімдердің тізілімімен сұрату жіберіледі.

Банк міндеттемелерін тоқтата тұрған және банктің қайта құрылымдау жоспарындағы төлем талаптары және сот орындаушыларының атқарушылық құжаттары бойынша инкассалық өкімдері банкті қайта құрылымдау тоқтатылғанға дейін баланстан тыс шотта есепке алынады.

Осы төлем құжаттарын баланстан тыс шотқа кіріске алған кезде Ұлттық Банк келесі жұмыс күнінен кешіктірмей нұсқаудың жөнелтушісіне (бастамашысына) және банкке тиісті хабарлама жібереді.

Банк міндеттемелерін тоқтата тұрмаған және қайта құрылымдау жоспарына енгізілмеген төлем талаптары және сот орындаушыларының атқарушылық құжаттары бойынша инкассалық өкімдері Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда және № 208 [қағидаларда](#) көзделген тәртіппен орындалады.

Банкті қайта құрылымдау кезеңінде банктің ақшасына тыйым салу туралы бұрын ұсынылған актілерді, уәкілетті мемлекеттік органдардың немесе лауазымды тұлғалардың банктің корреспонденттік шоты бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы өкімдерін (шешімдерін), мүлікті басқаруға уақытша шектеулерді орындау тоқтатыла тұрады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 54-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

54. Мемлекеттік кірістер органдарының банктің корреспонденттік шотына ұсынылатын инкассалық өкімдері [Салық кодексінде](#), Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда және № 208 [қағидаларда](#) көзделген тәртіппен орындалады.

55. Қайта құрылымдау кезеңінде банктің корреспонденттік шотына ақтарушылық құжаттар бойынша сот орындаушыларының инкассалық өкімдері ұсынылған жағдайда Ұлттық Банк Қағидалардың [53-тармағында](#) көзделген іс-қимылдар орындалады.

56. Төлем құжаттарын кері қайтарып алу жөнелтушінің (бастамашының) нұсқауды кері қайтарып алу туралы жазбаша өкімінің негізінде жүргізіледі.

57. Банктің қаржы ахуалының жақсаруына және Ұлттық Банктің қайта құрылымдауды тоқтату туралы заңды күшіне енген сот шешімінің көшірмесін алуына байланысты банкті қайта құрылымдау тоқтатылғаннан кейін міндеттемелері тоқтатыла тұрған және қайта құрылымдау жоспарында қамтылған картотекадағы төлем құжаттары төлем бастамашысына орындаусыз қайтарылады.

58. Банктер құрылымдауды тоқтату туралы заңды күшіне енген сот шешімінің көшірмесін Банктер және банк қызметі туралы заңға сәйкес оны алған күннен кейінгі күннен кешіктірмейтін мерзімде Ұлттық Банкке жібереді.

5-параграф. Ұлттық валютадағы қолма-қол ақшаны қабылдау және беру

59. Корреспонденттік шот және кассалық қызмет көрсету шарттарына сәйкес Ұлттық Банк қолма-қол ақшаны ұлттық валютада банкке (банктік емес ұйымға) және (немесе) олардың филиалына беруді жүзеге асырады, сондай-ақ Ұлттық Банк филиалдарының кассалары арқылы оларды қабылдауды жүзеге асырады.

60. Ұлттық валютадағы ақшаны банкке (банктік емес ұйымға) немесе олардың филиалына беруді, сондай-ақ оларды банктен (банктік емес ұйымнан) немесе олардың филиалынан қабылдауды және қайта есептеуді Ұлттық Банктің филиалы нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10204 тіркелген «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде жеке және заңды тұлғалармен кассалық операциялар жүргізу қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 24 желтоқсандағы № 247 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде жеке және заңды тұлғалармен кассалық операциялар жүргізу [қағидаларына](#) (бұдан әрі - № 247 қағидалары) сәйкес жүзеге асырады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 [Қаулысымен](#) 61-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

61. Банктің (банктік емес ұйымның) және (немесе) олардың филиалының Ұлттық Банк филиалының кассаларында ұлттық валютаны алуы үшін Қағидаларға [3-қосымшаға](#) сәйкес нысан бойынша Ұлттық Банк пен банктің (банктік емес ұйымның) арасындағы автоматтандырылған ақпараттық шағын жүйе бойынша корреспонденттік шот шартына сәйкес банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында ақшаны резервтеуге және банктің (банктік емес ұйымның) және (немесе) банк (банктік емес ұйымның) филиалының қолма-қол ақшаны алуына өтінім (бұдан әрі - резервтеуге өтінім) ұсынылады.

62. Ұлттық Банк пен банктің (банктік емес ұйымның) арасындағы автоматтандырылған ақпараттық шағын жүйені пайдалануға мүмкіндік болмаған кезде резервтеуге өтінім факсимиль байланысы құралдары немесе банктің (банктік емес ұйымның) уәкілетті адамы арқылы ұсынылады.

Ұлттық Банк алынған резервтеуге өтінімді өтінімнің күні мен нөмірін, банктің (банктік емес ұйымның) атауын, банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында резервтелетін ақша сомасын көрсете отырып арнайы журналда тіркейді.

63. Ұлттық Банк мынадай негіздемелердің бірі бойынша:

1) егер резервтеуге өтінімде көрсетілген резервтелетін ақша сомасы банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотындағы ақша қалдығынан асатын болса;

2) банктің (банктік емес ұйымның) өкімі бойынша;

3) банктен (банктік емес ұйымнан) бұрын қабылданғанның орнына жаңа резервтеуге өтінімнің келіп түсуі;

4) Операциялық күн кестесіне сәйкес резервтеуге өтінімдерді қабылдауы аяқталғаннан кейін банктен (банктік емес ұйымнан) резервтеуге өтінім келіп түскен кезде;

5) банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында инкассалық өкімді және (немесе) төлем талабын орындау үшін ақша жеткіліксіз болған және банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотына банктің (банктік емес ұйымның) ақшасына тыйым салу туралы актілер, уәкілетті мемлекеттік органдардың немесе лауазымды тұлғалардың банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шоты бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы өкімдері (шешімдері), мүлікті басқаруға уақытша шектеулер ұсынылған кезде;

6) банк (банктік емес ұйым) Ұлттық Банктің алдындағы міндеттемелерін орындамаған және (немесе) тиісті түрде орындамаған жағдайда;

7) банкке (банктік емес ұйымға) қарызды берген кезде ақшаны резервтеуге өтінімді орындағаннан кейін корреспонденттік шоттағы ақша қалдығының сомасы тұрақсыздық айыбын, берешекті өндіріп алу шығыстарын және басқа да ықтимал шығыстарды ескере отырып, берілген қарыздың және ол бойынша сыйақы сомасын өтеу үшін жеткіліксіз болған жағдайда, ақшаны резервтеуге өтінімнің күшін жояды.

Бір мезгілде банкке (банктік емес ұйымға) жоюдың себебін көрсете отырып, резервтеуге өтінімнің күшін жою туралы хабарлама жіберіледі.

64. Егер Ұлттық Банк филиалдарының бірі резервтеуге өтінімді орындауды бастаса, банк (банктік емес ұйым) корреспонденттік шот шартына сәйкес резервтеуге өтінімнің күшін жоймайды.

65. Резервтеуге өтінімнің негізінде және банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында ақша жеткілікті болған кезде Ұлттық Банк банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында ақша резервтейді.

66. Резервтеуге өтінімнің негізінде қолма-қол ақшаны беру күнінің басында Ұлттық Банк Қағидаларға [2-қосымшаға](#) сәйкес нысан бойынша банктің (банктік емес ұйымның) және (немесе) банк (банктік емес ұйым) филиалының қолма-қол ақшаны Ұлттық Банктің филиалы арқылы алуына арналған жиынтық ведомосты (бұдан әрі - ведомость) жасайды және электрондық түрде Ұлттық Банктің тиісті филиалдарына жібереді.

67. Ұлттық Банк жасаған электронды ведомостар автоматтандырылған банктік ақпараттық шағын жүйесі арқылы Ұлттық Банктің филиалдарына жіберіледі.

68. Қағидалардың [70-тармағында](#) көзделген қолма-қол ақшаны беруден бас тартуға негіздер болмаған кезде Ұлттық Банктің филиалы банк (банктік емес ұйым) немесе олардың филиалы Ұлттық Банктің филиалына ұсынған чек бойынша банкке (банктік емес ұйымға) немесе олардың филиалына қолма-қол ақшаны береді.

69. Ұлттық Банктің филиалы қолма-қол ақшаны бергеннен кейін банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотынан ақшаны есептен шығаруға кассалық шығыс ордерін жасайды.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 [Қаулысымен](#) 70-тармақ өзгертілді ([бұр.ред.қара](#))

70. Мыналар:

1) чекте көрсетілген соманың ақшаны резервтеуге өтінімде көрсетілген сомадан асып кетуі;

2) резервтеуге өтінімнің болмауы;

3) Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14346 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 204 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының аумағында чектерді қолдану қағидаларында белгіленген талаптарды бұза отырып чекті ресімдеу;

4) № 247 қағидаларда және (немесе) корреспонденттік шот және кассалық қызмет көрсету шарттарының талаптарында белгіленген өзге де талаптардың сақталмауы қолма-қол ақша беруден бас тартуға негіздеме болып табылады.

71. Банктен (банктік емес ұйымнан) немесе олардың филиалынан қолма-қол ақшаны қабылдаған кезде Ұлттық Банктің филиалы осы соманы банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотына есепке алу үшін қабылданған қолма-қол ақша сомасына кассалық кіріс ордерін жасайды.

72. Банктен (банктік емес ұйымнан) және (немесе) олардың филиалынан қабылданған қолма-қол ақшаны қайта санаған кезде анықталған артық сома банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотына есепке алынады, ал кем шығу сомасы Ұлттық Банк пен банктің (банктік емес ұйымның) арасында жасалған корреспонденттік шот шартына сәйкес банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотынан олардың келісімінсіз есептен шығарылады.

4-тарау. Ұлттық Банкте корреспонденттік шотты жабу тәртібі

73. Қазақстан Республикасының заңнамасында немесе корреспонденттік шот шартында өзгеше көзделмесе, корреспонденттік шотты жабу банктің (банктік емес ұйымның) өтініші негізінде жүргізіледі немесе Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда белгіленген негіздер бойынша және тәртіппен корреспонденттік шот шартының қолданысы тоқтатылған не орындаудан бас тартылған жағдайда Ұлттық Банк оны дербес жүргізеді.

Корреспонденттік шотта қалдық болған кезде банк (банктік емес ұйым) Ұлттық Банкке корреспонденттік шот шартында көзделген тәртіппен корреспонденттік шоттан ақша қалдығын аударуға төлем құжатын ұсынады.

74. Корреспонденттік шотты жабу кезінде корреспонденттік шот шарты бұзылады, кейін банктің (банктік емес ұйымның) жеке сәйкестендіру коды, банктік сәйкестендіру коды және № 236 нұсқаулыққа сәйкес берілген жағдайда банк (банктік емес ұйым) коды жойылады.

75. Корреспонденттік шот жабылған кезде Ұлттық Банк банкке (банктік емес ұйымға) корреспонденттік шотты ашқанда алынған құжаттарды қайтармайды.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 Қаулысымен 76-тармақ жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

76. Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңда және № 207 қағидаларда көзделген жағдайларда корреспонденттік шотты жабуға жол берілмейді.

77. Ұлттық Банк, Қазақстан Республикасының резидент емес банкінің корреспонденттік шотын қоспағанда, банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шоты жабылғаннан кейін хабарламаларды кепілдікпен жеткізуді қамтамасыз ететін телекоммуникациялық желі арқылы мемлекеттік кіріс органын корреспонденттік шоттар жабылған күннен кейінгі бір жұмыс күнінен кешіктірмей, сәйкестендіру нөмірін көрсете отырып хабардар етеді.

Ұлттық Банк техникалық проблемаларға байланысты телекоммуникациялық желі бойынша корреспонденттік шоттардың жабылғаны туралы хабарлауға мүмкіндік болмаған кезде, хабарламаны қағаз тасымалдағышта үш жұмыс күні ішінде банктің (банктік емес ұйымның) орналасқан жері бойынша салық органына жібереді.

Корреспонденттік шоттың жабылғаны туралы хабарламаның көшірмесі Іс қағазында сақталады.

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 Қаулысымен 1-қосымша жаңа редакцияда (бұр.ред.қара)

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі мен банктер,
сондай-ақ банк операцияларының
жекелеген түрлерін жүзеге асыратын
ұйымдар арасындағы корреспонденттік
қатынастарды белгілеу
қағидаларына
1-қосымша

Әкімшілік деректер жинауға арналған нысан

(банктің, банк операцияларының жекелеген түрлерін
жүзеге асыратын ұйымның атауы)
корреспонденттік шоттарындағы қалдықтарды растау ведомосы

Есепті кезең: 20__ жылғы _____ жағдай бойынша

Индекс: ВКС-1

Кезеңділігі: ай сайын

Ұсынатындар:

1) банктер

2) банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар (бұдан әрі -
банктік емес ұйымдар)

Нысан қайда ұсынылады: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - Ұлттық
Банк)

Ұсыну мерзімі: есепті айдан кейінгі айдың онына дейін

р/с №	Ұлттық Банкте ашылған корреспонден ттік шоттың нөмірі	Шот валюта сы	Қалд ық	Ішкі корреспонден ттік шоттың нөмірі	Шот валюта сы	Қалд ық	Ауытқу ы	Ескер ту
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Бірінші басшы (ол болмаған кезде - оның орнындағы адам)

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)

қолы

Бас бухгалтер

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)

қолы

Орындаушы

лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) қолы телефоны

Есепке қол қойылған күн 20__ жылғы «__» _____

Ескерту:

Әкімшілік деректер жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме осы
нысанға қосымшада келтірілген

**Әкімшілік деректер жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме
Корреспонденттік шоттардағы қалдықтарды растау ведомосы**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы түсіндірме «Корреспонденттік шоттардағы қалдықтарды растау ведомосы» әкімшілік деректер жинауға арналған нысанды (бұдан әрі - Нысан) толтыру бойынша талаптарды айқындайды.

2. Нысан Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14336 тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 209 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасындағы корреспонденттік қатынастарды белгілеу қағидаларына сәйкес әзірленді.

3. Нысанды банк (банктік емес ұйым) ай сайын жасайды.

4. Нысанға банктің (банктік емес ұйымның) уәкілетті адамы және бас бухгалтер қол қояды.

2-тарау. Нысанның толтырылуы

5. 2-бағанда Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шоттың нөмірі көрсетіледі.

6. 3-бағанда Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шоттың валюта түрі көрсетіледі.

7. 4-бағанда Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шоттағы ақша қалдығы көрсетіледі.

8. 5-бағанда банктің (банктік емес ұйымның) ішкі корреспонденттік шотының нөмірі көрсетіледі.

9. 6-бағанда банктің (банктік емес ұйымның) ішкі корреспонденттік шоты валютасының түрі көрсетіледі.

10. 7-бағанда банктің (банктік емес ұйымның) ішкі корреспонденттік шотындағы ақша қалдығы көрсетіледі.

11. 8-бағанда Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шоттағы қалдық сомасы мен банктің (банктік емес ұйымның) ішкі корреспонденттік шотындағы соманың арасындағы айырма көрсетіледі.

12. 9-бағанда Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шоттағы және банктің (банктік емес ұйымның) ішкі корреспонденттік шотындағы ақша қалдықтарының алшақтықтарының себебі көрсетіледі.

Ескертпе: 8 және 9-бағандар Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шоттағы қалдық сомасы мен банктің (банктік емес ұйымның) ішкі корреспонденттік шотындағы қалдық сомасы арасында алшақтық болса толтырылады.

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі мен банктер,
сондай-ақ банк операцияларының
жекелеген түрлерін жүзеге асыратын
ұйымдар арасындағы корреспонденттік
қатынастарды белгілеу
қағидаларына
2-қосымша

Нысан

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі

Ұлттық Банктің _____ филиалы арқылы
(атауы)

**банктің (банктік емес ұйымның) және (немесе) банк (банктік емес
ұйым) филиалының қолма-қол ақшаны алуға арналған**

**20 ____ жылғы «__» _____
жиынтық ведомосы**

№	Ақшаны резервтеуге өтінім берген банктің (банктік емес ұйымның) атауы	Банктің (банктік емес ұйымның) коды	Өтінімнің нөмірі	Ақша алушының атауы	Ақша алушының банкінің коды	Қолма-қол ақшаны беруге лимит сомасы	
						Цифр лармен	Жазумен
1							
2							
Жиынтығы:							

Ұлттық Банктің монетарлық операцияларды
есепке алу жөніндегі бөлімшесінің
уәкілетті адамдарының қолдары Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде)

ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2017.22.12. № 248 Қаулысымен 3-қосымшамен толықтырлды; ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2018.27.08. № 182 Қаулысымен 3-қосымша өзгертілді (бұр.ред.қара)

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі мен банктер,
сондай-ақ банк операцияларының
жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар
арасындағы корреспонденттік қатынастарды
белгілеу қағидаларына
3-қосымша

Нысан

20__жылғы «__» _____
Ұлттық Банкі
есепке алу басқармасы

Қазақстан Республикасының
Монетарлық операцияларды

**Банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында
ақшаны резервтеуге және банктің (банктік емес ұйымның)
және (немесе) банк филиалының қолма-қол ақшаны алуына
№ _____ өтінім**

Банктің (банктік емес ұйымның) атауы

Банктің (банктік емес ұйымның) банктік сәйкестендіру коды

Банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотының
нөмірі _____

Банктің (банктік емес ұйымның) корреспонденттік шотында резервтелетін ақша сомасы

(санмен)

(жазумен)

Резервтеу күні 20__жылғы «__» _____
Берілетін қолма-қол ақша сомасы:

№	Банктің (банктік емес ұйымның) банктік сәйкестендіру	Банктің (банктік емес ұйымның) немесе банк	Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің	Қолма-қол ақшаны беруге арналған сома	
				цифрлармен	жазумен

	коды/коды	филиалының атауы	филиалы		
1	2	3	4	5	6
1.					
2.					
Жиынтығы:					

Банктің (банктік емес ұйымның) уәкілетті тұлғасы

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) және қолы)

Банктің (банктік емес ұйымның)
бас бухгалтері

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) және қолы)